

ŽIVOTOPIS

Zdeňka Dušková

Celým jménem Zdeňka Dušková, rozená Vránová (dříve Smrčková), se narodila 16. listopadu 1959 v Rumburku. Její rodina se přestěhovala do Velkého Šenova, kde žila s maminkou, tatínkem a bratrem Josefem. Měla dvě tety a vyrůstala v chudobě. Zdeňka nám vypráví příběh o svém životě, životě svého dědečka a dopadech jeho činů na její rodinu i ji samotnou. Její dědeček byl v padesátých letech minulého století popraven z důvodu nesouhlasu s komunistickým režimem. Když byla Zdeňka malá, její rodina neměla život ve Velkém Šenově vůbec jednoduchý. Členové rodiny byli považováni za zrádce vlasti a společnost se na ně dívala tzv. „přes prsty“, a to jak na dospělé, tak na děti - včetně Zdeňky, která to pociťovala i ve škole.

Vyrůstala v komunistickém režimu a život měla těžký kvůli pověsti, kterou její rodina nesla. Její babička byla často ponižována a zesměšňována, nesměla se nijak projevat či vyjadřovat své názory. Tento stín minulosti zasahoval i další generace. Zdeňka chodila do školy ve Velkém Šenově, kde dnes učí, ale cesta k jejímu snu stát se učitelkou nebyla jednoduchá. Ve škole se s ní nikdo nekamarádil ani nebavil kvůli jejímu původu. Měla také zakázáno účastnit se jakýchkoliv kroužků a školních akcí. Jak Zdeňka sama řekla: „Prostě koukali se na mě jako na nějakého vyvrhele.“ Společnost se obávala, že kdo by se s ní stýkal, mohl by být vnímán jako sympatizant odporu proti komunistům. Zdeňka však toužila stát se učitelkou, a tak si podala přihlášku na pedagogickou školu v Mostě, kam ji nechtěli přijmout. Komunistická strana měla přísné požadavky na učitele - ti museli podporovat režim a ideálně se i politicky angažovat. Měla však štěstí, protože zástupkyně školy pocházela ze Šluknova a věděla, že v regionu chybí vychovatelé. Díky jejímu zásahu byla Zdeňka nakonec do školy přijata. Po dokončení studií získala práci v dětském domově v Lipové, kde před svou smrtí pracovala i její maminka jako účetní. Po roce a půl přešla na základní školu v Mikulášovicích, kde zůstala půl roku, a poté nastoupila na školu ve Velkém Šenově, kde učí dodnes. Stále dělá to, co ji baví a naplňuje.

V roce 2015, tedy před zhruba deseti lety, oslovila paní Duškovou Marie Ruth Křížková, která znala její babičku a dědečka a zajímala se o jejich osud. Marie si pronajala dům, který Zdeňčině rodině odebrali komunisté ještě před jejich přestěhováním do Šenova. Společně s paní Duškovou začaly pátrat po informacích v rumburském muzeu. Jelikož je paní Dušková jednou z posledních žijících členek své rodiny, bylo pátrání náročné, ale úspěšné. Proces „očišťování“ jména jejího dědečka trval přibližně dva roky. Získaly dostatek informací, připravily kampaň na jeho rehabilitaci a objevily i mnoho nových skutečností - například příbuznost její babičky s Miladou Horákovou či fakt, že dědečkova odbojová skupina s Miladou Horákovou spolupracovala, což vedlo k jeho popravě. V roce 2016 byla paní Dušková pozvána do klubu v Praze, kde se o této historii diskutovalo. Její dědeček byl 7. září 2016 oceněn ministrem obrany Pamětním odznakem pro pozůstalé po účastnících odboje a odporu proti komunismu. Rodina tak získala medaili za ODBOJ A ODPOR 1948–1989.

Dnes žije Zdeňka Dušková ve Velkém Šenově se svou rodinou. Ve stejném městě učí na základní škole, kde vyučuje český jazyk a výtvarnou výchovu. Dělá to, co ji vždy bavilo, a předává své zkušenosti dalším generacím - a my jsme jí za to velice vděční.